

Dada Şamşiri saz, Kəlbəcəri söz ağıladı...

Sumqayıt Mərkəzi Kitabxana Sisteminin İncəsənət Şöbəsində 31 mart-Azərbaycanlıların soyqırımına və Kəlbəcərin işğalının 26-cı ildönümünə həsr edilən anim tədbirində də bir daha bu dəhşətlər haqqında söz açıldı

Azərbaycan xalqının öz müstəqil dövlətini yaratmaq uğrunda apardığı mübarizə keşməkeşli, ağır və Ermənistanın ölkəmizdə törətdiyi qanlı, dəhşətli fəlakətlərlə, faciələrlə yaddaşımıza əbədi həkk olunmuşdur.

Dünən Sumqayıt Regional Mədəniyyət İdarəsi Mərkəzi Kitabxana Sisteminin İncəsənət Şöbəsində 31 mart-Azərbaycanlıların soyqırımına və Kəlbəcərin işğalının 26-cı ildönümünə həsr edilən anim tədbirində də bir daha bu dəhşətlər haqqında söz açıldı.

Tədbirin aparıcısı, Sumqayıt MKS-in İncəsənət Şöbəsinin əməkdaşı Sevda Məhəmmədova ümumi məlumat üçün bildirdi ki, Ermənistan sovet rejiminin ermənipərəst rəhbərlərinin himayesi altında ərazi iddialarını irəli sürərək, Azərbaycan Respublikasının Dağlıq Qarabağ bölgəsi və Kəlbəcər rayonu da daxil olmaqla, ona bitişik 7 rayonu işğal edərək xalqımıza qarşı ədalətsiz mühari-bəyə başladı:

"...Ermənistan-Azərbaycan münafişəsi nəticəsində bir milyondan çox insan öz

rixçi-tədqiqatçı Taleh Şahməmmədov Taleh Şahməmmədov və digərləri qeyd etdilər ki, bütün bu dəhşətlər barədə 26 ildir ki, kəlbəcərililər danışır, deyir, mətbuatda yazır. Amma düşmən öz bildiyindədir. İkiüzlü siyasəti ilə bəşəriyyəti çaş-baş qoyan hegemon dövlətlər hələ də susur, yaxud işğalçı ilə təcavüzə məruz qalanları ya bilərəkdən ayırd etmək istəmir, ya da Erməni-

satana havadarlığını gizləmir. Demək, dünyada dini tolerantlıq yoxdur! Kəlbəcərililər isə yurd həsrəti ilə qəribməzar olur, qırılır, o cənnət-məkanda doğulub oranı sevinlərin sayı azalır, yeni nəsillər isə ölənləri əmanətə xəyanətdə suçlamaqdadır...

Çıxışlarda xatırladıldı ki, Ermənistanın münafişədə, o cümlədən Kəlbəcər rayonunun işğalında iştirakı qeyri-hökumət təşkilatı olan "Human Rights Watch/Helsinki"

"Azərbaycan. Dağlıq Qarabağda münafişənin 7 ili" (Nyu-York, 1994-cü il, səh. 67-73) məcmuəsində də təsdiq olunmuşdur. Bundan əlavə, 1998-ci ildə Ermənistan keçirilən seçkilər zamanı səyyar səsvərmə qutuları Kəlbəcər rayonunda yerləşdirilən erməni əsgərlərinin səsinə toplamaq üçün Ermənistan Respublikasının dövlət sərhədindən keçirilmişdir ki, bu da ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosunun Ermənistan

1998-ci il 16 və 30 mart tarixlərində keçirilən prezident seçkilərinə dair 1998-ci il 10 aprel tarixli yekun hesabatında öz əksini tapmışdır.

Tədbirin ədəbi-bədii hissəsində Sumqayıt şəhər 8 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi İlahə Hüseynzadə, Sumqayıt Dövlət Universitetinin tələbəsi İlkin Abbasovun da çıxışları yaddaqalan oldu. Sumqayıt şəhər 29 sayılı məktəbin şagirdi Fəridə Camallı Kəlbəcər haqqında oxuyub-öyrəndiklərini tədbir iştirakçılarına çatdırarkən bu işdə ona yaxından kömək edən MKS-in İncəsənət Şöbəsinin rəhbərliyinə - şöbə müdiri Aida Qələndərovaya, baş multimedia mütəxəssisi

Sevda Məhəmmədovaya, multimedia mütəxəssisləri Mələhət İskəndərova ilə Cəmilə Əliyevaya, eləcə də burada mədəni-mənəvi xidmət göstərənlərə - təşəkkürünü də unutmadı.

Taixçi, aşşırmaçı-jurnalist Tahirə Zeynalova, şəhər Ağsaqqallar Şurasının üzvü Səidə Vəliyeva, MKS-in fəal oxucularından təqaüddə olan alman dili müəllimi Vilayət Qasımov, həmçinin Sumqayıt Dövlət Universiteti Tarix fakültəsinin tələbələri də tədbirin yüksək səviyyədə hazırlanmasından və belə "dəyirmi məsələ"nin burada müntəzəm təşkil olunduğundan razılıqla söz açıb, bədii qiraətlə, telli sazın həzin müşayiətilə Kəlbəcəre həsr edilən şeirləri səsləndirdilər.

Məhəmməd NƏRİMANOĞLU

EY VƏTƏN!

**Nə ola - sinəndə sağala yara,
Fələyin gərdişi dönə, ey Vətən!
Üçrəngli bayrağın Qarabağda da
Ucala göylərə yenə, ey Vətən!**

**Torpağın dayağım, səman umudum,
Əvvəlim-sonumsan, ey ana yurdum!
Səndə həyat tapdım, səndə yoğruldu, mən
Ən gözəl sevdasan mənə, ey Vətən!**

**Dörd mövsümüm, sən hüzurlu yuvamsan,
Sən yazılmış ən möhtəşəm dastansan!
Şəhidlərin pak, müqəddəs qanısın,
Qoyma ocağımız sönmə, ey Vətən!**

**Səndən özgə yeri Vətən bilmərəm,
Səni azad görşəm bil ki, ölmərəm.
Başqa əhd etməyəm, qurban demərəm,
Mən özüm qurbanam sənə, ey Vətən!**

**Gilə ƏLİQIZI,
Bakı, 01 aprel 2019-cu il**

yurdundan didərgin salınıb, 18 min azərbaycanlı qətlə yetirilib, 20 mindən çox dinc sakin yaralanıb, 50 mindən çox adam əlil olub, 4 mindən çox insan əsir və itgin düşüb, 877 şəhər, kənd qarət edilib dağıdılıb. Məhz ümumilli lider Heydər Əliyevin başladığı və ölkə prezidenti İlham Əliyevin davam etdirdiyi məqsədyönlü fəaliyyət proqramı nəticəsində nəhayət ki, Avropa Şurası, BMT-nin Təhlükəsizlik Şurası Ermənistanı təcavüzkar kimi tanıyıb, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü öz qətnamələrində qeyd edib. Ölkə prezidenti cənab İlham Əliyev 31 Mart azərbaycanlıların soyqırımını günü münasi-bətilə xalqımıza müraciətində demişdir:

"Əminəm ki, xalqımızın vətənpərvərliyi, milli birliyi və məqsədyönlü fəaliyyəti Azərbaycan rəhbərliyinin siyasi iradəsi sayəsində biz qarşımıza qoyduğu-muz bütün məqsədlərə, o cümlədən ərazi bütövlüyümüzün və suverenliyimizin bərpasına, müillik-lər boyu planlı olaraq əsl soyqırını həyata keçirənlərin, insanlar və xalqlar arasında nifrət və düş-mənçilik təbliğ edənlərin ifşasına nail olacağıq..."

Tədbirdə iştirak və çıxış edən kəlbəcərlilər qələm adamlarından, "Azərbaycan" qəzetinin əməkdaşı Məhəmməd Nərimanoğlu xatırladı ki, Dağlıq Qarabağdan kənarda yerləşən, 1936 kv.km ərazisi, 58 min nəfər əhali olan Kəlbəcər rayonu 1993-cü il mart ayının sonu, aprelin əvvəllərində Ermənistan Silahlı Qüvvələri tərəfindən işğal edilmiş, dinc əhaliyə vəhşicəsinə divan tutulmuş, kəlbəcərililər min illər boyu yaşadığı ata-baba torpağından qovularaq didərgin salınmışdır: "Əslində, Kəlbəcər hələ 1992-ci il aprel ayının 7-dən 8-nə keçən gecə erməni faşistləri Xo-calı soyqırımının davamı kimi, Kəlbəcər rayonu 130 evdən ibarət Ağdaban kəndini tamamilə yandırmış, 779 nəfər dinc sakininə divan tutandan bu gözdən uzaq, könüldən iraq (uzaq-yaxın diyarı) mühasirəyə salaraq, aradan götürüb Ermənistanla Dağlıq Qarabağı birləşdirmək üçün məkrli planının bir hissəsini reallaşdırmışdı. Erməni qəddarlığının həddi-hüdudu yox idi. 33 nəfər diri-diri qətlə yetirilmişdi. Onların arasında olan 8 nəfər 90-100 yaşlı qoca, 2 nəfər az yaşlı uşaq, 7 nəfər qadın diri-diri odna yandırılmışdı. 2 nəfər itkin düşmüş, 12 nəfərə ağır bədən xəsarət almış, ölümcül yaralanmışdı və s".

Kəlbəcəri şairlərdən Yusif Hüseynlə Namiq Dəlidağlı, həmçinin AYB Sumqayıt filialının üzvlərindən Elbrus Qayalı, Müşfiq Zülfüqar, əməkdar jurnalist Rafiq Oday, İbrahim İlyaslı, Ədalət İzzətoğlu, Etibar Səfərli, Qaratel Azəri, Rəhilə Veysəlli, Tahirə xanım, Ələsgər Həsənlı, Asif Asıman, ta-